

Ärende: VN/27997/2023

Begäran om utlåtande om den nationella livsmedelsstrategin 2040

Kapitel 3.1: Lönsamhet och rättvisa

Allmänna kommentarer och iakttagelser om kapitel 3.1: Lönsamhet och rättvisa

-

Strategiskt mål 1: Mervärdet fördelas jämnare i livsmedelskedjan.

Anmärkningar och iakttagelser

Rådgivningens roll för lantbrukets anpassnings- och utvecklingsförmåga samt vad gäller sektorns konkurrenskraft och framtida verksamhetsförutsättningar är avgörande. Denna centrala service är nödvändig för företagarna på landsbygden och för att den information och kunskap som produceras på högre nivå genom forskning ska hitta sin väg till de aktörer som drar nytta av och kan tillämpa kompetensen i praktiken. Rådgivningen är en viktig del av en hållbar primärproduktion och denna verksamhet bör tryggas och prioriteras framledes, även som en del av den nationella livsmedelsstrategin.

Strategiskt mål 2: Exporten av livsmedel och den internationella konkurrenskraften ökar

Anmärkningar och iakttagelser

En tydlig behandling av primärproduktionens roll och möjligheter saknas i det strategiska målet att öka livsmedelsexporten. Exporten av livsmedel som gynnar lantbruksföretagen och inte endast livsmedelsindustrin förutsätter att odlare får en skälig ersättning för råvarorna. Producentorganisationernas roll i fråga om förhandlingar med övriga aktörer inom livsmedelskedjan samt i möjligheterna för att nå större, internationella marknader är avgörande. Vi önskar att strategin omfattar en klar linje och konkreta åtgärder för att framledes främja etablerandet av nya producentorganisationer inom primärproduktionen.

Strategiskt mål 3: Livsmedelsbranschen är lockande och rättvis

Anmärkningar och iakttagelser

Bristen på unga företagare speciellt inom primärproduktionen är på god väg att nå en kritisk nivå och SLF efterlyser en mera påtaglig behandling av detta i den långsiktiga livsmedelsstrategin. För att hindra att läget eskalerar i framtiden krävs konkreta handlingar idag.

Vilka åtgärder säkerställer att branschen lockar nya lantbruksföretagare och arbetskraft i framtiden och inte endast högutbildade experter? Vilka åtgärder vidtas för att förbättra branschens imago och dragningskraft, som har stark koppling till sektorns lönsamhet?

Strategiskt mål 4: Produktionsdjurens välbefinnande förbättras

Anmärkningar och iakttagelser

-

Strategiskt mål 5: En rättvis dataekonomi skapar värde i livsmedelssystemet

Anmärkningar och iakttagelser

-

Kapitel 3.2: Försörjningsberedskap

Allmänna kommentarer och iakttagelser om kapitel 3.3: Försörjningsberedskap

Småskalig produktion

Småskalig produktion är en viktig del av en mångsidig, resilient och hållbar livsmedelsproduktion. Lantbrukets strukturomvandling, som långt formats av stödpolitiken, har lett till att förutsättningarna för småskalig produktion är svaga, och detta syns tydligt genom allt större gårdar. De orimliga risker och svårigheter med finansiering som övertagandet av allt större gårdsenheter innebär har lett till en ökande brist på företagare inom branschen och är en centralt hot för lantbrukets framtid och för landets försörjningsberedskap. Därmed har småskalighet även betydelse i fråga om branschens dragningskraft, då mindre gårdsenheter med mångsidig och lönsam verksamhet med lägre tröskel kan erbjuda möjligheter för nya företagare. Vi efterlyser underlättad byråkrati, nya metoder och incentiv samt riktade program och stöd som kan säkra hållbar och lönsam matproduktion även i liten skala.

Strategiskt mål 1: Riskhanteringen stärks i livsmedelssystemet

Anmärkningar och iakttagelser

-

Strategiskt mål 2: Livsmedelsproduktionens kontinuitet tryggas

Anmärkningar och iakttagelser

-

Strategiskt mål 3: Produktionsinsatsernas självförsörjningsgrad ökar

Anmärkningar och iakttagelser

-

Kapitel 3.3: Naturens bärkraft

Allmänna kommentarer och iakttagelser om kapitel 3.3. Naturens bärkraft

Ekologisk produktion

Livsmedelsstrategin saknar i stort sett en behandling av den ekologiska produktionens betydelse. Ekologisk produktion utgör en viktig komponent i en hållbar, framtida primärproduktion som svarar både på ökande klimat- och miljörelaterade utmaningar och krav, samt i andra ändan på behov och efterfrågan bland konsumenter. Den nationella livsmedelsstrategin bör understryka betydelsen av den ekologiska produktionen åtminstone till den nivå som EU:s gemensamma mål stipulerar, med rum för högre ambitioner.

Strategiskt mål 1: Livsmedelskedjans klimatkonsekvenser minskar

Anmärkningar och iakttagelser

-

Strategiskt mål 2: Den biologiska mångfalden ökar och naturens tillstånd förbättras

Anmärkningar och iakttagelser

-

Strategiskt mål 3: Näringsutsläppen minskar och åkrarnas vattenhushållning förbättras

Anmärkningar och iakttagelser

-

Kapitel 3.4: Matkultur och välbefinnande

Allmänna kommentarer och iakttagelser om kapitel 3.4: Matkultur och välbefinnande

-

Strategiskt mål 1: Användningen av inhemska livsmedel ökar och förståelsen för livsmedelssystemet stärks

Anmärkningar och iakttagelser

-

Strategiskt mål 2: Ökade möjligheter till hälsosam mat

Anmärkningar och iakttagelser

-

Strategiskt mål 3: Maten är en del av en rik och levande matkultur

Anmärkningar och iakttagelser

-

Strategiskt mål 4: Gemenskapen kring maten ökar och stärker välbefinnandet

Anmärkningar och iakttagelser

-

Kapitel 4: Färdigheter som ska utvecklas

Anmärkningar och iakttagelser om kapitel 4: Färdigheter som ska utvecklas

-

Andra kommentarer

Andra kommentarer om strategin

Målen i livsmedelsstrategin är ambitiösa och tyngdpunkterna i det stora hela relevanta. Strategin är omfattande men SLF efterlyser mera tyngd på primärproduktionen som utgör grunden för och är en förutsättning för en fungerande livsmedelskedja.

Slutligen vill SLF poängtera att den Nationella Livsmedelsstrategin bör fungera parallellt med den Nationella Landsbygdsvisionen, där landsbygdens livskraft och verksamhetsförutsättningar understryks med sin starka koppling till ett fungerande och hållbart livsmedelssystem.

Luque Lindelöf Lucas

ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund (SLF) - SLF Rådgivning